

Katowice, dnia 11 maja 2026 roku

**WICEPREZYDENT
MIASTA KATOWICE**

PS-V.8141.11.2026.MM

**Szanowny Pan
Łukasz Borkowski
Przewodniczący
Rady Miasta Katowice**

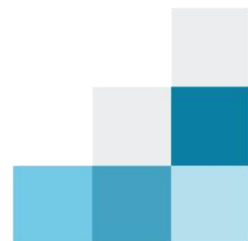
W związku z posiedzeniem Komisji Edukacji, które odbędzie się w dniu 19 maja 2026 roku, przekazuję w załączeniu materiał pn: *Informacja Prezydenta Miasta Katowice dotycząca wspierania dzieci i młodzieży w kryzysie m.in. próby samobójcze, ubóstwo uzależnienia* (dotyczący punktu 4 harmonogramu posiedzenia) - materiał z zakresu działalności Wydziału Polityki Społecznej oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Z poważaniem

Do wiadomości:

1. Dyrektor Departamentu Mienia Miasta Janusz Waląg

Pracownik prowadzący sprawę: Maciej Maciejewski wew. 3730

Informacja Prezydenta Miasta Katowice

na temat wspierania dzieci i młodzieży (m.in. próby samobójcze, ubóstwo, uzależnienia)

realizowane w ramach działań nadzorowanych przez Wydział Polityki Społecznej

pkt. 4 porządku obrad Komisji Edukacji w dniu 19.06.2026r.

Dane statystyczne dotyczą 2025 roku,
a w przypadku świetlic również 2023 i 2024 roku

1. Ośrodek Interwencji Kryzysowej MOPS

Realizuje zadania własne gminy w zakresie natychmiastowego wsparcia osób znajdujących się w sytuacjach kryzysowych. Szczególną grupę odbiorców stanowią dzieci i młodzież doświadczające kryzysów psychicznych, przemocy, ubóstwa oraz problemów związanych z uzależnieniami.

Wsparcie dzieci i młodzieży znajdujących się w sytuacji kryzysowej realizowane jest w sposób zintegrowany i wielospecjalistyczny, z udziałem podmiotów pomocy społecznej, ochrony zdrowia, oświaty oraz służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo. Kluczową rolę w tym systemie pełni Ośrodek Interwencji Kryzysowej (OIK), funkcjonujący w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, który stanowi pierwszy punkt kontaktu w sytuacjach nagłych.

W przypadku wystąpienia kryzysu – takiego jak próba samobójcza, doświadczenie przemocy, nagłe pogorszenie stanu psychicznego czy sytuacja skrajnego zaniedbania – pomoc w pierwszej kolejności udzielana jest przez specjalistów OIK tj. psychologów, pedagogów oraz interwentów kryzysowych. Działania te mają charakter natychmiastowy i są ukierunkowane na zapewnienie bezpieczeństwa. Obejmują przeprowadzenie wstępnej diagnozy sytuacji dziecka lub rodziny, ocenę poziomu zagrożenia dla zdrowia i życia oraz podjęcie działań stabilizujących stan emocjonalny osoby w kryzysie. Przeprowadzane są rozmowy interwencyjne, udzielane jest wsparcie emocjonalne, podejmowane są działania obniżające napięcie, dziecko wspierane jest również w odzyskaniu poczucia kontroli nad sytuacją.

W sytuacjach szczególnie poważnych, interwencje realizowane są nie tylko w siedzibie Ośrodka, ale również w środowisku życia dziecka, w tym w miejscu zamieszkania, we współpracy z Policją oraz pracownikami socjalnymi czy kuratorami. Takie działania umożliwiają szybką reakcję w rzeczywistym kontekście zagrożenia oraz zwiększają skuteczność udzielanej pomocy.

Szczególnym obszarem wsparcia jest kryzys suicydalny dzieci i młodzieży, który wymaga natychmiastowych i skoordynowanych działań. W tych przypadkach interwencji OIK przeprowadzają indywidualną ocenę ryzyka samobójczego, identyfikując czynniki zagrożenia oraz zasoby ochronne. Równolegle opracowują i wdrażają plan bezpieczeństwa, obejmujący konkretne działania ograniczające ryzyko ponownej próby. Wsparciem obejmowane są także rodziny dzieci, udzielając im wskazówek dotyczących postępowania w sytuacji kryzysowej

Równolegle do działań interwencyjnych realizowany jest system wsparcia długofalowego, prowadzony przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. W ramach tego systemu pracownicy socjalni oraz asystenci rodziny prowadzą systematyczną pracę z rodzinami dotkniętymi ubóstwem, zaniedbaniem lub innymi dysfunkcjami. Działania te obejmują diagnozę sytuacji życiowej, opracowanie planu pomocy oraz wzmacnianie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców. Udzielane jest wsparcie materialne a dzieci kierowane są do placówek wsparcia dziennego, w których zapewniana jest pomoc edukacyjna i wsparcie emocjonalne.

W obszarze przeciwdziałania przemocy wobec dzieci działania mają charakter interdyscyplinarny i sformalizowany. OIK uczestniczy w realizacji procedury „Niebieskie Karty”, współpracując z Policją, sądem oraz innymi instytucjami. W sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa dziecka podejmowana jest natychmiastowa interwencja mająca na celu jego ochronę, a także inicjowane są działania prawne wobec osób stosujących przemoc. Dzieciom zapewnione jest równoległe wsparcie psychologiczne, ukierunkowane na redukcję skutków doznanej przemocy oraz odbudowę poczucia bezpieczeństwa.

Istotnym obszarem działań jest przeciwdziałanie uzależnieniom. W tym zakresie specjaliści OIK prowadzą konsultacje indywidualne dla dzieci i młodzieży eksperymentujących z substancjami psychoaktywnymi oraz dla ich rodziców. Podejmowane działania obejmują wczesną interwencję, motywowanie do podjęcia terapii oraz kierowanie do wyspecjalizowanych placówek leczenia uzależnień.

W 2025 r. realizowany był „Program Pomocy Psychologicznej i Terapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży - Mieszkańców Miasta Katowice - do 18 r.ż.". Program był kompleksowym wsparciem skierowanym zarówno do dzieci i młodzieży, jak i ich rodziców lub opiekunów. Jego celem było nie tylko reagowanie na pojawiające się trudności psychiczne, ale również wzmacnianie kompetencji emocjonalnych i wychowawczych całych rodzin.

Podsumowując, wsparcie dzieci i młodzieży w kryzysie jest realizowane poprzez spójny i skoordynowany system współpracujących instytucji, w którym działania obejmują zarówno interwencję natychmiastową, pomoc środowiskową, jak i specjalistyczne leczenie. Podejmowane działania ukierunkowane są na zapewnienie bezpieczeństwa dziecka oraz długofalową poprawę jego funkcjonowania w środowisku rodzinnym i społecznym.

2. Placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży

Świetlice Specjalistyczne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej adresują swoją pomoc do dzieci i młodzieży w wieku 6-15 lat (w szczególnych sytuacjach dzieciom w wieku 5 lat lub powyżej 15 roku życia – do ukończenia nauki w szkole), wywodzącej się z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w szczególności z rodzin ubogich, rozbitych, niepełnych, niezaradnych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym lub uzależnieniami.

Mają one na celu utrzymanie dziecka w jego naturalnym środowisku poprzez wsparcie funkcji opiekuńczych rodziny. W zakresie potrzeb bytowych zgodnie ze standardem usług

obejmują zadania takie jak: pobyt dzieci w placówkach w godzinach popołudniowych, zapewniając wychowankom w tym czasie poczucie bezpieczeństwa i właściwe warunki do odpoczynku, życia społecznego i nauki przez 5 dni w tygodniu; wyżywienie składające się z dwóch posiłków dziennie.

Głównym celem powyższych oddziaływań jest efektywne przygotowanie dziecka do samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu m. in. poprzez nabycie praktycznych umiejętności życiowych i społecznych przy jednoczesnym wsparciu rodziny w formie pracy socjalnej oraz poradnictwa psychologiczno – pedagogicznego

Nazwa, numer i adres Świetlicy	Liczba dzieci, które skorzystały z placówki (narastająco) 2023 rok	Liczba dzieci, które skorzystały z placówki (narastająco) 2024 rok	Liczba dzieci, które skorzystały z placówki (narastająco) 2025 rok
Świetlica Specjalistyczna Nr 1, ul. Orkana 7a	20+7*	22+8*	28+5*
Świetlica Specjalistyczna Nr 2, ul. Powstańców 3	53+4*	50+9*	46+5*
Świetlica Specjalistyczna Nr 3, ul. Gliwicka 74	30+6*	34+4*	33+7*
Świetlica Specjalistyczna Nr 4, ul. Świdnicka 35	34+2*	30+3*	26+6*
Świetlica Specjalistyczna Nr 5, ul. Czecha 2	40+12*	41+8*	48+6*
RAZEM	177+31*	177+32*	181+29*

*liczba dzieci, które na podstawie uzgodnień uczęszczały do placówek w ramach wolnych miejsc w okresie wakacji letnich

Specjalistyczne Kluby Młodzieżowe Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej są kontynuacją pracy socjoterapeutycznej Świetlic Specjalistycznych. Kluby przeznaczone są dla młodzieży w wieku 13-18 lat, (w szczególnych sytuacjach powyżej 18 roku życia – do ukończenia nauki w szkole), wywodzącej się z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w szczególności z rodzin ubogich, rozbitych, niepełnych, niezaradnych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym lub uzależnieniami. Kluby działają w godzinach popołudniowych 5 dni w tygodniu. Cele i zadania Klubów są tożsame z zadaniami Świetlic Specjalistycznych.

Nazwa, numer i adres Klubu	Liczba dzieci, które skorzystały z placówki (narastająco) 2023 rok	Liczba dzieci, które skorzystały z placówki (narastająco) 2024 rok	Liczba dzieci, które skorzystały z placówki (narastająco) 2025 rok
Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 1, ul. Orkana 7a	14+1*	15+1*	15
Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 2, ul. Krakowska 138	26+1*	28+4*	24+1*
Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 3, ul. Czecha 2	14+3*	11+2*	18

Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 4, ul. Świdnicka 35a	-	9	11+3*
RAZEM	54+5*	63+7*	68+4*

*liczba dzieci, które na podstawie uzgodnień uczęszczały do placówek w ramach wolnych miejsc w okresie wakacji letnich

Placówki Wsparcia Dziennego prowadzone przez organizacje pozarządowe, dotowane przez Miasto Katowice – Wydział Polityki Społecznej:

Lp.	Nazwa i adres placówki	Przez kogo prowadzona	Liczba miejsc	2023r.	2024r.	2025r.
				Liczba dzieci, które skorzystały z placówki (narastająco)		
ŚWIETLICE SPECJALISTYCZNE						
1.	Świetlica Środowiskowa ul. Kilińskiego 15, Katowice	Katolicka Fundacja Dzieciom przy Rzymsko-Katolickiej Parafii św. Apostołów Piotra i Pawła ul. Kilińskiego 15	67	101	109	105
2.	„Dom Aniołów Stróżów” ognisko wychowawcze, Świetlica Terapeutyczna dla grupy młodszej oraz Świetlica Terapeutyczna dla grupy starszej ul. Gliwicka 148	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Dom Aniołów Stróżów” ul. Andrzeja 12a	55	84	67	68
3.	Świetlica Socjoterapeutyczna ul. Morcinka 19a, Katowice	Fundacja dla Ludzi Potrzebujących Pomocy GNIAZDO ul. Morcinka 19a	35	55	48	53
4.	Świetlica Środowiskowa im. Św. Brata Alberta	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek św. Jacka	30	39	45	55

	ul. Brata Alberta 4, Katowice	ul. Dębowa 23				
5.	Świetlica Środowiskowa im. św. Barbary ul. Młodzieżowa 10	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek św. Jacka ul. Dębowa 23	30	58	48	45
6.	Świetlica Środowiskowa im. św. Agaty ul. Solskiego 2	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek św. Jacka ul. Dębowa 23	30	58	47	49
7.	Świetlica Środowiskowa im. św. Jacka ul. Dębowa 23	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek św. Jacka ul. Dębowa 23	40	45	47	53
SPECJALISTYCZNE KLUBY MŁODZIEŻOWE						
8.	Specjalistyczny Klub Młodzieżowy ul. Kilińskiego 15, Katowice	Katolicka Fundacja Dziociom przy Rzymsko- Katolickiej Parafii św. Apostołów Piotra i Pawła ul. Kilińskiego 15	20	32	30	23
9.	Młodzieżowy Klub Wspierania Rozwoju Osobistego ul. Morcinka 19a	Fundacja dla Ludzi Potrzebujących Pomocy GNIAZDO ul. Morcinka 19a	20	19	33	32
10.	Specjalistyczny Klub Młodzieżowy ul. Gliwicka 148	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Dom Aniołów Stróżów” ul. Andrzeja 12a	15	36	16	20
ŚWIETLICE OPIEKUŃCZE						
11.	Świetlica Opiekuńcza św. Wojciecha ul. Brata Alberta 4	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek św. Jacka ul. Dębowa 23	25	33	40	38
12.	Świetlica Opiekuńcza NIKISZ, pl.	Polskie Towarzystwo Kulturalne, ul.	30	48	46	46

	Wyzwolenia 19, Katowice	Francuska 102/4, Katowice				
13.	Świetlica Opiekuńcza dla dzieci przedszkolnych przy Parafii św. Józefa Robotnika ul. Mikusińskiego 8, Katowice	Rzymsko-Katolicka Parafia św. Józefa Robotnika ul. Mikusińskiego 8, Katowice	15	22	18	8 <i>światlica prowadził a działalność tylko do końca sierpnia 2025r.</i>
14.	Świetlica Opiekuńcza „Szansa dla Każdego” ul. 3 Maja 36/2, Katowice	Stowarzyszenie „Szansa dla każdego” ul 3 Maja 36/2, Katowice	30	38	37	42
KOŁA ZAINTERESOWAŃ						
15.	Koło Zainteresowań „Ekipa”, ul. ks. bpa H. Bednorza 20, Katowice	Parafia Ewangelicko- Augsburska w Szopienicach ul. Bednorza 20, Katowice	30	33	32	32
16.	Koło Zainteresowań „Bezpieczna Twierdza” ul. Panewnicka 13, Katowice	Fundacja „Index do Przyszłości” ul. Stawowa 5/7, Katowice	45	60	65	61
PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO W FORMIE PRACY PODWÓRKOWEJ REALIZOWANEJ PRZEZ WYCHOWAWCĘ						
17.	Praca podwórkowa realizowana przez wychowawcę „Dom Aniołów Stróżów” w dzielnicy Załęże	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Dom Aniołów Stróżów” ul. Andrzeja 12a, Katowice	-	231	194	166
18.	Praca podwórkowa realizowana przez wychowawcę w dzielnicy Śródmieście	Fundacja Jesteśmy dla Was ul. Korfantego 125a, Katowice	-	84	41	55

19.	Praca podwórkowa realizowana przez wychowawcę w dzielnicy Zawodzie	Fundacja Jesteśmy dla Was ul. Korfantego 125a, Katowice	-	*	19	26
20.	Praca podwórkowa realizowana przez wychowawcę w dzielnicy Bogucice	Fundacja Jesteśmy dla Was ul. Korfantego 125a, Katowice	-	84	30	46
Razem:			517	1 160	1 012	1 023

* placówka rozpoczęła swoją działalność lub została włączona do Programu w 2024 roku

Rozbudowana sieć placówek wsparcia dziennego prowadzonych przez MOPS oraz organizacje pozarządowe spełnia zapotrzebowanie na profesjonalną i długoterminową pomoc dla dzieci wychowujących się w rodzinach niewydolnych wychowawczo, dysfunkcyjnych, w tym z problemem alkoholowym.

Łączny koszt finansowania ww. placówek w 2025 roku (w ramach Miejskiego programu profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii): 9.057.927 zł

Wsparcie Świetlic Specjalistycznych i Specjalistycznych Klubów Młodzieżowych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach

W placówkach wsparcia dziennego MOPS oraz w wielu prowadzonych przez organizacje pozarządowe, w pomoc dzieciom i młodzieży w sytuacjach kryzysowych zaangażowany jest psycholog. Pomoc psychologa polega na wsparciu w postaci terapii indywidualnej i rodzinnej dla wychowanków oraz rodzin wychowanków potrzebujących tego rodzaju pomocy. Do najczęściej identyfikowanych kryzysów należą m.in. zaburzenia zachowania w tym zachowania opozycyjno-buntownicze, samookaleczanie się, zaburzenia identyfikacji płciowej, odrzucenie przez grupę rówieśniczą, doświadczenie przemocy w mediach społecznościowych, zaburzenia więzi, relacji, struktury rodziny, zaniżona samoocena, obniżenie nastroju, myśli rezygnacyjne, trauma związana ze stratą, wsparcie dziecka i rodzica w procesie żałoby, radzenie sobie z trudnymi emocjami, umiejętność stawiania granic dziecku przez rodzica, podnoszenie kompetencji wychowawczych rodzica, kryzysy związane z okresem dorastania, zaburzenia odżywiania, doświadczenie przemocy, ucieczki z domu, eksperymentowanie z substancjami psychoaktywnymi, uzależnienia w tym od Internetu i mediów społecznościowych. Równolegle w sytuacjach tego wymagających rodzic z dzieckiem kierowany jest do psychiatry w celu postawienia diagnozy klinicznej i podjęcia leczenia.

W placówkach wsparcia dziennego realizowane są programy profilaktyczne w postaci grupowych zajęć o charakterze socjoterapeutycznym, dostarczające wychowankom:

- wiedzę na temat uzależnień, skutków picia alkoholu, palenia tytoniu, używania narkotyków, dopalaczy, uzależnień behawioralnych, w tym od mediów społecznościowych, gier

internetowych, kształtujące umiejętności dokonywania konstruktywnych wyborów, nie uleganiu presji towarzystwa, grupy rówieśniczej itp.;

- wiedzę dotyczącą bezpieczeństwa fizycznego, społecznego, emocjonalnego;

- wiedzę na temat źródeł emocji, nazywania i rozpoznawania ich, konstruktywnych sposobów okazywania emocji, radzenia sobie z napięciem emocjonalnym, mechanizmów zachowań agresywnych, radzenia sobie z agresją własną i innych, sposobów zastępowania agresji;

- wiedzę i umiejętności z zakresu radzenia sobie z sytuacjami kryzysowymi, rozwiązywania konfliktów, rozróżnienia konfliktu i przemocy, radzenia sobie z zachowaniami agresywnymi, presją ze strony rówieśników.

Programy te są realizowane przez pracowników merytorycznych placówek, wychowawców posiadających kwalifikacje przewidziane ustawą o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej i spełniający pozostałe wymagania przewidziane ustawą. Praca merytoryczna na bieżąco poddawana jest regularnej superwizji, wychowawcy zaczynający pracę w placówkach objęci są cyklem podstawowych szkoleń o tematyce bezpośrednio związanej z pracą merytoryczną w placówkach.

Ponadto podejmowana jest praca wychowawcza z dzieckiem w kontakcie indywidualnym, mająca na celu podnoszenie samooceny wychowanków, wyposażanie ich w umiejętności związane z asertywnością, stawiania granic, mówienia „nie”, odmawiania czy też szacunku do własnej osoby. W ramach pracy w kontakcie indywidualnym wychowankom udzielane jest wsparcie emocjonalne, pomoc w radzeniu sobie z kryzysami rówieśniczymi, rodzinnymi, szkolnymi.

Zajęcia organizowane w świetlicach i klubach młodzieżowych mają na celu pokazywanie wychowankom możliwości w zakresie konstruktywnych i bezpiecznych sposobów spędzania czasu wolnego, kreowania i propagowania zdrowego trybu życia, bez używek i uzależnień behawioralnych, zasad zdrowego odżywiania się, rozwijania aktywności sportowej, twórczej, konstruktywnych zainteresowań.

Celem oddziaływań wychowawczych jest kształtowanie u wychowanków umiejętności społecznych, prawidłowych relacji z innymi w oparciu o jasno określone normy i zasady, społeczność korekcyjną, treningi umiejętności społecznych, treningi zadaniowe.

Wychowawcy zatrudnieni w placówkach współpracują z rodzicami/opiekunami wychowanków. Realizowane jest poradnictwo w kwestiach opiekuńczo-wychowawczych, podejmowane są interwencje w sytuacjach kryzysów rodzinnych, w sytuacjach tego wymagających członkowie rodziny kierowani są do specjalistów, motywowani do skorzystania z ich pomocy, monitorowane są działania rodziców/opiekunów w tym zakresie.

Dodatkowo w placówkach wsparcia dziennego realizowane są standardy ochrony małoletnich opracowane specjalnie dla tych placówek. W ramach działań związanych z rozpoznawaniem i przeciwdziałaniem przemocy, uzależnieniom, wspieraniem wychowanków w kryzysach oraz ograniczeniem patologii i niedostosowania społecznego nieletnich, wychowawcy świetlic i klubów młodzieżowych na bieżąco monitorują sytuację dzieci i młodzieży pod kątem ewentualnego bycia ofiarami przemocy zarówno domowej, jak i rówieśniczej, podejmując interwencje w sytuacjach podejrzenia lub stwierdzenia faktu stosowania wobec

wychowanków przemocy (interwencje domowe, przekazywanie zgłoszeń do zespołu interdyscyplinarnego w ramach procedury „Niebieskiej Karty”, interwencje w szkole, zgłoszenia na Policji mające na celu ustanie przemocy i zapewnienie dziecku bezpieczeństwa). Ponadto udzielane jest wsparcie wychowankom, ich rodzicom, członkom rodziny po doświadczeniu przemocy domowej - wsparcie na terenie placówek, pomoc w znalezieniu specjalistycznej pomocy.

Udzielane jest również wsparcie rodzinom dotkniętym problemem uzależnienia, pomoc w znalezieniu specjalistycznej pomocy, motywowanie do podjęcia wysiłku poradzenia sobie z uzależnieniem.

Placówki wsparcia dziennego realizują cele związane z zapobieganiem ubóstwu i wykluczeniu społecznemu rodzin objętych pomocą. Zapewniają swoim wychowankom możliwość spędzenia wolnego czasu w miejscu bezpiecznym, często alternatywnym dla niekonstruktywnego środowiska lokalnego, z możliwością uzyskania wsparcia zarówno ze strony osoby dorosłej – wychowawcy jak i konstruktywnej grupy rówieśniczej działającej w oparciu o ustalone normy bezpieczeństwa. Wychowankowie klubów i świetlic w ramach zajęć objęci są dożywianiem w postaci 2 posiłków dziennie (kolacja i podwieczorek), wyposażeni są w przedmioty i materiały niezbędne do zajęć, organizowane są wyjścia na imprezy o charakterze kulturalno-oświatowym, wycieczki rekreacyjne.

Wychowankom na bieżąco udzielana jest pomoc w prawidłowej realizacji obowiązków szkolnych, nadrabianiu zaległości, udzielane są korepetycje, podejmowane są interwencje w sytuacjach absencji szkolnej wychowanków. Działania te znacząco przyczyniają się do stabilizowania funkcjonowania emocjonalnego wychowanków, radzenie sobie z trudnościami szkolnymi stabilizuje ich sytuację psychiczną, pozytywnie wpływa na ich samoocenę, nastrój, motywację do podejmowania konstruktywnych aktywności.

Wychowawcy planując i podejmując działania mające na celu uzyskanie przez dzieci i młodzież wsparcia oraz pomocy psychologicznej w sytuacji kryzysowej ściśle współpracują z:

- nauczycielami i pedagogami szkolnymi,
- pracownikami socjalnymi, asystentami rodziny, koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej,
- Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej,
- Specjalistycznymi Poradniami,
- Placówkami Służby Zdrowia,
- Sądem rodzinnym i kuratorami,
- Policją – inspektorami d/s nieletnich i dzielnicowymi.

3. Programy profilaktyczne realizowane w szkołach:

Programy profilaktyczne realizowane przez Stowarzyszenie Śląskie Centrum Profilaktyki i Psychoterapii

- „ARS – jak dbać o miłość”: 40 edycji programu (każde edycja to 6 godzin lekcyjnych), 1 722 uczniów - *program rekomendowany przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (KCPU)*
- „Debata”: 43 edycje programu (każda edycja to 2 godziny lekcyjne), 770 uczniów – *program rekomendowany przez KCPU*
- „Smak życia czyli debata o dopalaczach”: 43 edycje programu (każda edycja to 2 godziny lekcyjne), 892 uczniów
- „Cukierki”, program dla dzieci z klasy I-III szkoły podstawowej: 38 edycji programu (każda edycja to 2 godziny lekcyjne), 856 uczniów
- „Zaplątani w sieci” (program profilaktyki uzależnień behawioralnych): 38 edycji programu (każda edycja to 2 godziny lekcyjne), 722 uczniów
- „Smartfon – przyjaciel czy wróg”: 38 edycji programu (każda edycja to 2 godziny lekcyjne), 812 uczniów
- „I jak tu nie zwariować. O depresji i innych zaburzeniach okresu dorastania” - dzięki tym warsztatom młodzież przyswoiła wiedzę na temat emocji, objawów depresji oraz możliwości jej leczenia oraz okazywania wsparcia sobie i innym, a także o innych zaburzeniach zdrowia psychicznego. Program warsztatów miał charakter pozytywny i był nastawiony na profilaktykę zdrowia psychicznego, w szczególności pokazując, jak nie dać się pokonać spadkom nastroju i przygnębieniu. 25 edycji dwugodzinnych warsztatów, w których udział wzięło łącznie 557 uczniów.

łącznie w powyższych programach profilaktycznych wzięło udział **6 331 uczniów**

- Program profilaktyki dotyczącej zagrożenia używania środków psychoaktywnych dla młodzieży szkół średnich prowadzony przez UKS OTAGON: 24 edycje (po 2 godz. każda edycja), 644 uczniów

- szkolenie dla nauczycieli dotyczące zagrożeń narkotykowych, w tym aspektów zdrowotnych i prawnych, w związku z ich zażywaniem i podawaniem przez młodzież szkolną prowadzone przez UKS OKTAGON; 15 godz. szkoleń, 91 uczestników

4. Udzielanie pomocy psychologicznej dzieciom i młodzieży oraz rodzicom, wychowawcom i nauczycielom w celu poprawy zdrowia psychicznego (w tym zapobieganie uzależnieniom, także behawioralnym) dzieci i młodzieży:

- Poradnia Specjalistyczna STREFA ZMIANY mieszcząca się w Katowicach przy ul. Ligockiej 5 prowadzona przez Stowarzyszenie Śląskie Centrum Profilaktyki i Psychoterapii: z pomocy terapeuty, psychologa lub psychiatry dla dzieci, młodzieży oraz opiekunów i wychowawców skorzystało 337 osób w ramach 1 524 godzin (w tym: 1 424 godz. indywidualnej pomocy terapeutycznej, 100 godz. terapii grupowej oraz 211 konsultacji psychiatrycznych.

- Centrum Terapii i Wspomagania Rozwoju FOCUS przy ul. Wincentego Pola 9/1A - pomocy psychologicznej i terapeutycznej dla dzieci i młodzieży skorzystało 126 osób, w wymiarze 720 godzin

W 2026 roku Poradnia Specjalistyczna STREFA ZMIANY uruchomiła **telefon zaufania, w tym dla dzieci i młodzieży**, który funkcjonuje od poniedziałku do piątku w godzinach 16.00 – 24.00

5. Wsparcie w ramach realizowanych na terenie poszczególnych dzielnic miasta programów aktywności lokalnej i centrów społecznościowych.

Mając na względzie świadomość, że trudności związane z sytuacjami kryzysowymi mogą pojawiać się w środowisku lokalnym, w którym pracują organizatorzy społeczności lokalnej, zwracają oni uwagę na sygnały mogące świadczyć o kryzysie, takie jak wycofanie, nagłe zmiany zachowania czy obniżony nastrój, budują relacje oparte na zaufaniu i poczuciu bezpieczeństwa, które sprzyjają otwartości dzieci i młodzieży, w sytuacjach niepokojących reagują adekwatnie do kompetencji, w tym informują i kierują do odpowiednich instytucji pomocowych, współpracujemy z podmiotami specjalistycznymi tj. szkoły, wzmacniają kompetencje społeczne uczestników zajęć, co pośrednio działa profilaktycznie wobec zachowań ryzykownych.

Dla dzieci i młodzieży prowadzone są przede wszystkim działania o charakterze wzmacniającym, które pośrednio mogą przeciwdziałać występowaniu kryzysów. Organizowane są spotkania edukacyjne i rękodzielnicze o zróżnicowanej tematyce oraz warsztaty rozwijające zainteresowania, a dla młodszych dzieci – zajęcia w ramach cyklu „Gryfne Bajtle w akcji!”. Dzieci i młodzież angażowane są w inicjatywy lokalne, stwarzając im przestrzeń do aktywnego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej. Realizowane działania są ukierunkowane na wspieranie rozwoju kompetencji społecznych uczestników, w tym kompetencji komunikacyjnych oraz umiejętności radzenia sobie z emocjami. Istotnym elementem jest również wzmacnianie zaangażowania dzieci

i młodzieży w życie lokalnej społeczności oraz tworzenie bezpiecznej przestrzeni sprzyjającej rozwojowi i integracji. Działania realizowane są z uwzględnieniem aspektu profilaktycznego, ukierunkowanego na przeciwdziałanie zjawiskom takim jak niska samoocena, wykluczenie społeczne oraz zachowania ryzykowne. Poprzez te działania wzmacniane jest u uczestników poczucie sprawstwa i wpływu na własne działania, poczucie przynależności do grupy, przekonanie o byciu ważnym i potrzebnym, umiejętność współpracy i budowania relacji, pozytywną samoocenę poprzez docenianie wysiłku i zaangażowania. Działania stanowią istotny element profilaktyki, ograniczając ryzyko występowania negatywnych zjawisk, takich jak niska samoocena, wykluczenie społeczne czy zachowania ryzykowne, na które szczególnie narażeni są młodzi ludzie we współczesnym świecie. Rola organizatorów społeczności lokalnej polega przede wszystkim na tworzeniu bezpiecznego i wspierającego środowiska, wczesnym dostrzeganiu trudności oraz uruchamianiu odpowiedniej sieci pomocy w razie potrzeby.

Wsparcie w ramach projektów unijnych dedykowanych rodzinom z dziećmi

Projekt „Katowice Miasto Otwarte - Pomocna dłoń dla rodziny”

Projekt realizowany jest w okresie od 01-11-2024 r. do 30-11-2026 r. i przewiduje następujące formy wsparcia dzieci i młodzieży:

- Poradnictwo logopedyczne dla dzieci i młodzieży (objętych wsparciem zostało 33 uczestników, zadanie w trakcie realizacji)
- Psychoterapia dla dzieci i młodzieży (objęto wsparciem 102 uczestników, zadanie w trakcie realizacji)
- Korepetycje przedmiotowe z j. angielskiego, j. polskiego, j. niemieckiego, matematyki, chemii i fizyki (obecnie trwa rekrutacja uczestników, zgodnie w wnioskiem o dofinansowanie planuje się zrekrutować min. 100 uczestników)

Całkowita wartość projektu: 3 562 074,40 zł

w tym:

dofinansowanie z Funduszy Europejskich: 3 187 119,20 zł

dofinansowanie z budżetu państwa: 374 955,20 zł

wkład własny: 187 477,60 zł

Projekt „TworzyMy rodziny - wsparcie, rozwój i promocja rodzinnej pieczy zastępczej w Katowicach”

Projekt realizowany w okresie od 01-04-2025 r. do 31-12-2027 r. i przewiduje następujące formy wsparcia dzieci i młodzieży:

- Diagnoza FAS/FASD oraz diagnoza psychiatryczna (w ramach zadania realizowano prace przygotowawczo-koncepcyjne zmierzające do wyłonienia Wykonawcy, w dniu 01.04.2026 r. ogłoszono postępowanie w trybie zapytania ofertowego, termin składania ofert został wyznaczony na dzień 17.04.2026r, do wyznaczonego terminu nie złożono żadnej oferty,

w związku z czym unieważniono postępowanie, w najbliższych dniach ogłoszenie zostanie ponowione)

- Wsparcie psychologiczne i/lub psychoterapeutyczne dzieci i młodzieży (w ramach zadania realizowano prace przygotowawczo-koncepcyjne zmierzające do wyłonienia Wykonawcy, przygotowano opis przedmiotu zamówienia do przetargu, który obecnie jest w trakcie oceny)
- Wsparcie neurologopedy/logopedy (w ramach zadania realizowano prace przygotowawczo-koncepcyjne zmierzające do wyłonienia Wykonawcy),
- Terapia integracji sensorycznej (w ramach zadania realizowano prace przygotowawczo-koncepcyjne zmierzające do wyłonienia Wykonawcy, przygotowano dokumenty w trybie zapytania ofertowego, które obecnie są na etapie oceny),
- Treningi umiejętności społecznych (30 Uczestników Projektu)
- Korepetycje przedmiotowe z j. angielskiego, j. polskiego, j. niemieckiego, matematyki, chemii i fizyki (50 Uczestników Projektu, obecnie trwa rekrutacja uczestników),
- Wsparcie udziału w wydarzeniach kulturalnych, społecznych, sportowych oraz rozwój zainteresowań dzieci i młodzieży (w ramach zadania realizowano prace przygotowawczo-koncepcyjne zmierzające do rozpoczęcia działań, mowa dotycząca refundacji kosztów w korekcie.

Ponadto w projekcie realizowane są usługi asystenta rodziny. Objętych wsparciem zostało 10 rodzin.

Rozpoczęto również działania związane z prowadzeniem Kampanii promującej ideę rodzicielstwa zastępczego.

Całkowita wartość projektu „TworzyMy rodziny - wsparcie, rozwój i promocja rodzinnej pieczy zastępczej w Katowicach”: 2 708 073,04 zł

w tym:

dofinansowanie z Funduszy Europejskich: 2 301 862,08 zł

dofinansowanie z budżetu państwa: 270 807,30 zł

wkład własny: 135 403,66 zł